

Med sproget som våben

Kristian Ditlev Jensens bog om at blive misbrugt som barn er en nødvendig og forfærdelig velskrevet bog

*Kristian Ditlev Jensen:
Det bliver sagt.
Gyldendal, 266 s. 269 kr.*

Af Lisbeth Bjerrum Jensen

Eftervirkningerne af at være blevet misbrugt som barn - såsom problemer med at knytte sig til andre mennesker, koncentrations- og søvnbesvær, mindreværdsfølelse og alkoholmisbrug - må offeret kæmpe med i årevis, sandsynligvis hele livet. Til sammenligning kom den pædofile, der misbrugte Kristian Ditlev Jensen gennem tre år af hans barndom, ikke i fængsel - han fik en betinget dom på omkring to år. Kristian Ditlev Jensen skriver i sin bog *Det bliver sagt*, at han end ikke kunne få at vide præcis, hvad dommen lød på, fordi han i retssystemet blot opfattes som et vidne i sagen. (S. 223 ff.)

Da jeg første gang hørte om Kristian Ditlev Jensens bog, havde jeg på den ene side vældig lyst til at læse den: I de senere år har Kristian Ditlev Jensen skrevet meget vedkommende indlæg i danske dagblade, og bogens emne, misbrug af børn, er så væsentligt, at det bør vedrøre alle. På den anden side havde jeg bestemt ikke lyst til at læse den. For hvad skal det til for, at man skal læse en personlig beretning om noget af det mest forfærdelige, der kan overgå et menneske? Er det ikke bare at snage i andre folks lidelse - som den interesse, der får folk til at stimle sammen om et færdsehelhed?

Kristian Ditlev Jensen vokser op i et arbejderhjem. Hans forældre arbejder hårdt, og der er ikke meget tid eller overskud til drengen Kristian. Som niårig tager han med sin bedste ven Nikolaj og dennes far

til Sydfrankrig, og med på turen er også Gustav, en af Nikolajs fars venner. Navnet Gustav er et pseudonym, hentet fra Thomas Manns *Døden i Venedig*.

Næsten med det samme er hele den 30-årige Gustavs interesse rettet mod den niårige Kristian. Gustav kører ture med ham, går ud at spise med ham, laver en ordbog med franske ord til ham. Kristian er overvældet af denne voksenopmærksomhed, som han slet ikke er vant til hjemmefra; han kommer fra et hjem, hvor man med god grund kunne spørge: "Har du talt med dit barn i dag?" som han selv udtrykker det i et interview i *Politiken*.

Mellem barnet og manden udvikler der sig et forhold, hvor Gustav på den ene side ikke ved alt det gode, han skal gøre for Kristian, men hvor han på den anden side allerede fra starten misbruger sin voksenmagt. Og det bliver værre og værre.

Børns manglende retsstilling

De næste tre år misbruger han Kristian, der troligt kommer på besøg i weekender og ferier, fordi Gustav vikler ham ind i et spind af hemmeligheder, mindreværd og en følelse af at stå i gæld til ham, så Kristian til sidst ikke ved, hvordan han skal undslippe. Og føler, det er ham, der er noget galt med.

Han forklarer denne mekanisme med, at de pædofiles overgreb nedbryder offerets psyke i en grad, at det tilsidst ikke føler, det er noget værd:

Effekten af den psykologiske bearbejdnings, jeg var udsat for i de tre år, kan på mange måder sidestilles med klassisk fysisk tortur. Den eneste forskel var, at

Gustav aldrig var fysisk voldelig. Hvilket formodentlig skyldtes, at vold ville have afsløret ham på stedet. Blå mærker kan ses. Desuden var han ikke interesseret i at skræmme livet af mig, så jeg ikke kom igen. Han var interesseret i at nedbryde min psyke i ubemærket, men samtidig så totalt, at han kunne forme den på ny efter sit eget hoved. Det lykkedes. For når det hele stilles tilstrækkeligt simpelt op, ville de fleste vælge det samme. Selv en rotte ville have valgt det samme som jeg gjorde (s.124).

Det er en usædvanlig god bog. Først og fremmest er det en nødvendig bog. Kristian Ditlev Jensen skriver i sit forord, at bogen er tænkt etisk snarere end æstetisk: Den vil som et personligt indlæg i en debat fortælle om de rædsler, misbrugte børn gennemgår, og pege på deres manglende retsstilling.

Den skal kunne bruges som et redskab for pædagoger, lærere, læger, psykologer, politifolk, advokater, journalister eller blot medmennesker, der har brug for at vide, hvad disse børn gennemgår. Hvilke signaler, man skal kigge efter. Eller, hvis det drejer sig om voksne, hvad disse mennesker har været udsat for. Hvordan det måske påvirker dem i dag. Og så skal bogen være med til at forhindre, at det sker igen. Derfor er *Det bliver sagt* mere end værd at læse.

Voldsom reaktion

At den også er ualmindelig velskrevet, tør man jo næsten ikke lægge vægt på. For hvordan kan man tale om sproget, når det handler om liv og død? Men med titlen *Det bliver sagt* siger Kristian Ditlev Jensen netop, at det er sproget, der skal

være våben i kampen mod de pædofile. Hvad der sker, skal siges, og det skal siges højt. Og måske er det ordene, der redder Kristian, gør, at han ikke går til bunds. Modet til at sige fra over for Gustav kommer, da han pludselig får ord at sætte på det, han har været udsat for, og han fortæller det – først til sine forældre, senere til politiet, nu til hele Danmarks befolkning.

Sproget i bogen er fuld af sansninger og beskrivelser fra barnets verden, både når det er smukt, og når det er ganske forfærdeligt. Det

er et meget personligt sprog, der aldrig bliver sentimentalt eller selvmedlidende, snarere er det netop et våben, der grusomt præcist fortæller, at sådan var det at være ti år og ligge dér i det stribede sengetøj en sommermorgen ved siden af en voksen mand, med lugten af mandesved, sæd og skyllemiddel i næsen.

Reaktionen på bogen har været voldsom. I interviewet i *Politiken* fortæller Kristian Ditlev Jensen, at folk stirrer på ham på gaden, og at hans telefon kimer konstant. Det er

andre ofre, der ringer, og ofte kan de fortælle historier, der ligner Kristian Ditlev Jensens: Hvordan misbrug af dem som børn har ført til alkoholproblemer, selvmordstanker og skilsmisser. Den voldsomme reaktion viser, at bogen har haft den effekt, som Kristian Ditlev Jensen i første omgang ønskede: Der er gået hul på en byld, og nu vælter det ud – det er blevet sagt, men det sidste ord er bestemt ikke sagt i den sag.

Lisbeth Bjerrum Jensen er cand. mag. i engelsk og dansk.